

JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.
Katedra obchodního práva
PF UK

Oponentský posudek k diplomové práci pana Lud'ka Nováka
na téma „Řetězení jednočlenných společností s ručením omezeným“

Rozsah práce: 59 stran

Datum odevzdání práce: 3. 5. 2011

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Práce se věnuje relativně úzce vymezenému tématu, které ačkoliv v současné době nestojí v popředí zájmu judikatury a teorie, rozhodně jej nelze považovat za neaktuální a to nejen s ohledem na blížící se legislativní pokus o rekodifikaci soukromého práva, jenž alespoň nepřímo činí aktuálním jakékoliv téma obsažené v obchodním zákoníku, ale i díky relativně bouřlivým doktrinálním sporům, jež probíhaly před několika lety a přitom dosud nebyly zcela vyjasněny cestou judikatorní.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

S ohledem na dosti specifické zaměření práce je nezbytné vskutku komplexně ji zpracovat a zohlednit další souvislosti, aby vůbec byl naplněn minimální rozsah práce. To klade zvýšené nároky na odborný přístup ke zpracování tématu. Navíc je třeba zohlednit i evropské souvislosti úpravy v českém obchodním zákoníku.

3. Kritéria hodnocení práce:

A. Splnění cíle práce

Diplomant si dal za cíl „prozkoumat látku v celé šíři, přitom upozornit na výkladová úskalí a pokusit se na ně nabídnout uspokojivé odpovědi“ (str. 1). Tento záměr se podařilo naplnit.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Při zpracování tématu autor řádně předkládá vlastní závěry k řešeným právním otázkám a polemizuje se závěry právní teorie.

C. Logická stavba práce

Systematicke výkladu bych vytkl, že se autor již v počátku práce zaměřil na konkrétní úpravu obchodního zákoníku, místo toho, aby nejprve zasadil českou úpravu do evropského kontextu a zejména aby uvedl obecný účel, který je zákonodárcem sledován zákazem řetězení jednočlenných společností s ručením omezeným.

Jinak byly jednotlivé otázky řádně začleněny do práce a téma bylo dostatečně vyčerpáno.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Autor k vypracování textu použil dostatečný počet pramenů a to výlučně v českém jazyce. Práce s literaturou včetně použitých citací odpovídá požadavkům kladeným na odborný text, jakým je diplomová práce. Drobnou výtku snad lze adresovat citacím z kolektivních děl, kdy není uveden konkrétní autor citované myšlenky.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Lze konstatovat, že autor dostatečně analyzoval problematiku zákazu řetězení jednočlenných společností s ručením omezeným.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je standardní. Za zmínku stojí velmi podrobné rozdělení textu na jednotlivé kapitoly a především v diplomové práci neobvyklá metoda pojmenování jednotlivých odstavců. Tento přístup typický spíše pro díla učebnicového typu nesporně svědčí o úsilí, které diplomant práci věnoval. Na druhou stranu se tím narušila jednotná linie výkladu, kdy zvolená metoda někdy zastírá nedostatečnou návaznost textu .

Žádné grafy ani tabulky práce neobsahuje.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková a gramatická úroveň textu odpovídá standardům diplomové práce s výjimkou několika chyb daných nerespektováním shody podmětu s přísudkem (i/y).

4. Případné další vyjádření k práci:

Obecně lze diplomantovi vytknout, že při rozboru jednotlivých forem obchodních společností opomíná nadnárodní formy (viz § 56 odst. 1 obch. zák.).

Práci je třeba ocenit s ohledem na způsob, jakým se v ní diplomant vypořádal s výkladovými problémy a jejich různorodým řešením v právní teorii. Dosti rozsáhle se též zabýval náhledem evropským a to nejen jeho vyjádřením ve směrnici, ale i v dokumentech, které vydání směrnice předcházely.

Na druhou stranu práce obsahuje vady způsobené možná nedostatečně kritickým zpracováním pramenů (nezohledněním relevantních změn, jež nastaly po vydání pramenů):

1. Tak například na různých místech autor odkazuje na technickou novelu č. 501/2001 Sb., jež má obsahovat účinné znění zkoumané úpravy obchodního zákoníku. Tato novela však pro procedurální vady při projednávání v Parlamentu byla zrušena Ústavním soudem a není proto součástí platného právního řádu. Byla totiž nahrazena novelou shodného znění č. 88/2003 Sb. (na tuto skutečnost dokonce diplomant na jednom místě své práce poukazuje – str. 49 – aniž by však tento poznatek zohlednil v pasážích, kde se setrvale dovolává novely z konce roku 2001).

2. Dále na str. 11 cituje dílo prof. Pelikánové z r. 2006 s tím, že „v horizontu let 2006 až 2008 se předpokládá, že Evropskou komisí budou sjednoceny jen některé dílčí úseky koncernového práva“ - aniž by uvedl výsledky tohoto harmonizačního úsilí.

3. Zřejmě v návaznosti na dílo prof. Kučery z r. 2003 odkazuje na str. 16 na „významná rozhodnutí ESD zejména z poslední doby“. Odkazuje přitom na rozhodnutí ve věci Daily Mail, Centros a Überseering, když nejnovější je právě z konce roku 2002 a navazovala na něj další řada rozhodnutí, které však autor opomíjí zřejmě s ohledem na spíše mechanické převzetí výčtu z práce osm let staré.

4. Čerpání ze starších děl bude mít nejspíše na svědomí též neaktuální odkazy na „réalie“ evropského práva. Smlouva o založení ES byla nahrazena v prosinci 2009 Smlouvou o fungování EU a vrcholný soudní orgán se nenazývá Evropský soudní dvůr (ESD), ale Soudní dvůr Evropské unie (SDEU).

Dále z hlediska obsahového se autor při sekundárním porušení zákazu řetězení zabývá jen převodem obchodního podílu a nezkoumá právní důsledky v případech, kdy k řetězení dojde v důsledku přechodu obchodního podílu na druhého společníka.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

V čem konkrétně spatřuje diplomant ochranu poskytnutou věřitelům společností s ručením omezeným stanovením tohoto zákazu?

Jak by posoudil (de lege lata i de lege ferenda) situaci, kdy řetězení společností s ručením omezeným bude narušeno převedením obchodního podílu ve výši 1 % či nižší na osobu úzce spjatou s majoritním společníkem?

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň:

Doporučuji práci k obhajobě. Při jejím hodnocení je kromě výše uvedených výtek vzít v potaz úzké vymezení tématu, které klade na diplomanta zvýšené nároky a v tomto kontextu je třeba práci hodnotit. Předběžně navrhuji klasifikovat ji stupněm „velmi dobře“.

V Praze dne 18. 5. 2011

JUDr. Daniel Patěk, Ph. D.
oponent diplomové práce